अनुसूची २

संकल्प प्रस्ताव

श्री सचिवज्यू,
राष्ट्रिय सभा ।
राष्ट्रिय सभा नियमावली, २०७५ को नियम ७८ बमोजिम देहायको प्रस्ताव पेश गर्न अनुमतिका लागि सूचना दिएका छौं ।

प्रस्तावः

नेपालको संविधान(२०७२)को प्रस्तावनामा सामन्ती, निरंकुश, केन्द्रिकृत र एकात्मक राज्य व्यवस्थाले सिर्जना गरेका सबै प्रकारका विभेद र उत्पीडनको अन्त्य गर्दै वर्गीय, जातीय, क्षेत्रीय, भाषिक, धार्मिक, लैङ्गिक विभेद र सबै प्रकारका जातीय छुवाछूत र भेदभावको अन्त्य गरी आर्थिक समानता, सम्वृद्धि र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्न समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्ने संकल्प गरिएको छ । नेपालको संविधानको मौलिक हक र कर्तव्य अन्तर्गतको धारा २४ले छुवाछूत तथा भेदभाव विरुद्धको हक तथा धारा ४० ले दलितको हकको सुनिश्चितता गरेको छ । त्यसै गरी जातीय तथा अन्य सामाजिक छुवाछूत तथा भेदभाव (कसूर र सजाय) ऐन, २०६८ ले जातीय भेदभाव तथा छुवाछुतको अन्त गरी समानतामा आधारित समुन्नत समाज निर्माणको उद्देश्य लिएको छ । यसका अतिरिक्त अन्य कैयौं सामान्य र विशिष्ट कानूनहरुमा समेत जातीय भेदभाव तथा छुवाछुतलाई अपराधको रुपमा व्याख्या गरेको छ ।

उल्लेखित संवैधानिक, कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाका वावजुद नेपालका दलित समुदाय संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्यव्यवस्थामा पनि जातीय भेदभाव, छुवाछूत, बलात्कार,हत्या, दमन, शोषणजस्ता उत्पीडनबाट युगौंदेखि आजसम्म दासत्व जीवन विताउन विवश छन् । जातीय उत्पीडनको मात्रामा केही फरक होला तर सारमा दलितप्रति अपमान, शोषण, दमनमा कुनै पनि कमि आएको छैन । संविधानले परिकल्पना गरेको समानुपातिक समावेशी सिद्धान्त पनि अक्षरशः कार्यान्वयन हुन सकेको छैन । यस्तो अवस्थामा संविधान र कानूनको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि सदनमा गम्भीर वहस हुनु नितान्त जरुरी छ । तसर्थ, माथि उल्लेखित सवालहरुमा राष्ट्रिय सभाको गरिमामय बैठकमा छलफल गरी नेपाल सरकारलाई देहाय वमोजिमका निर्देशनहरु दिन जरुरी देखिएकोले यो संकल्प प्रस्ताव प्रस्तुत गर्दछौं ।

निर्देशन गर्नु पर्ने विषयहरुः

१. संविधान र कानूनमा व्यवस्था भए वमोजिम कुनै पनि निजी तथा सार्वजनिक स्थानमा हुने छुवाछूत वा भेदभावजन्य कार्यलाई गम्भीर सामाजिक अपराध मानी दोषीलाई कडा कारवाही गर्ने र पीडितलाई उचित क्षतिपूर्ति भराउने व्यवस्थाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न ।
२. विगतमा नागरिकता, राहदानी लगायतका अन्य सरकारी कागजातमा दलित समुदायका व्यक्तिको नाम थर, अपमानजनक ढंगले प्रयोग गर्ने गरिएको लेती सम्पूर्ण प्रमाणपत्रहरु सच्याउन र यसबाट सम्बन्धित व्यक्तिले हालसम्म भोग्नु परेको शारीरिक, मानसिक पिडा तथा सामाजिक, आर्थिक र शैक्षिक उन्नति र प्रगतिमा पुग्न गएको हानी नोक्सानीको क्षतिपूर्ति भराउने सम्वन्धमा प्रभावकारी नीतिगत व्यवस्थागर्न ।
३. समाजमा दलित समुदायलाई जानीजानी अपमानजनक शव्द प्रयोग गरी हेप्ने, होच्याउने तथा अपमानजनक रुपमा व्यवहार गर्ने जोसुकैलाई कडा कारवाही हुने प्रवन्ध गर्ने र यसको कार्यान्वयन भए नभएको सम्वन्धमा सरकारले अध्ययन,अनुगमन गरी वार्षिक रुपमा संसदमा प्रतिवेदन पेश गर्ने व्यवस्था गर्न ।
४. राज्यका सबै निकाय र संरचनामा दलित समुदायलाई समानुपातिक समावेशी सिद्धान्तको आधारमा सहभागी हुने व्यवस्था गरी सार्वजनिक सेवा लगायत रोजगारीका अन्य क्षेत्रमा दलित समुदायको सशक्तीकरण, प्रतिनिधित्व र सहभागिताका लागि तत्काल आवश्यक कानूनी, नीतिगत, प्रक्रियागत र संरचनागत व्यवस्था मिलाउन ।

५. दलित समुदायका विद्यार्थीलाई प्राथमिकदेखि उच्च शिक्षासम्म छात्रवृति सहित नि:शुल्क शिक्षाको प्रवन्ध गर्ने र प्राविधिक र व्यावसायिक उच्च शिक्षामा विशेष व्यवस्थाको लागि तत्काल कानूनी व्यवस्था गर्न र प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्न ।

६. यस समुदाय (एकल महिला तथा बालबालिका) लाई स्वास्थ्य र सामाजिक सुरक्षा प्रदान सम्वन्धी तत्काल कानून निर्माण गरी लागू गर्न ।

७. दलित समुदायका परम्परागत पेशा देशको पहिचानसँग सम्बन्धित आधुनिक व्यवसायमा उनीहरूलाई प्राथमिकता दिई त्यसका लागि आवश्यक सीप र स्रोत उपलव्ध गराउन।

८. संविधानमा व्यवस्था भए वमोजिम भूमिहीन दलित समुदायका व्यक्तिलाई एक पटकलाई जमिन उपलब्ध गराउने र राज्यले आवास विहीन दलितलाई आवास सहित बसोबासको व्यवस्था गने कानूनको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न ।

९. संविधान,कानूनतथा नेपाल सरकारका क्षेत्रगत नीतिहरुले व्यवस्था गरे बमोजिम दलितहरुको गरिबी न्यूनीकरणको लक्ष्य सहितको नीति,कार्यक्रम र वजेटको व्यवस्था गर्न र दलित विकास दशकको योजना सहित कार्यक्रम ल्याउन।

१०. प्रतिनिधिसभा र प्रदेश सभाको निर्वाचनमा दलितको लागि समानुपातिक समावेशी प्रतिनिधित्वको सुनिश्चितता गर्नका लागि निर्वाचन प्रणालीमा आवश्यक सुधार गरी कार्यान्वयन गर्न गराउन सरोकारवाला निकायलाई नीतिगत व्यवस्था गर्ने निर्देशन गर्न ।

११. मानव अधिकार आयोग सम्बन्धी अन्तराष्ट्रिय महासन्धी, यूपिआर तथा सर्ड समितिले दिएका सुझाव कार्यान्वयन गर्नका लागि आवश्यक कानून, नीतिगत र संरचनागत व्यवस्था गर्न ।

१२. जातीय तथा अन्य सामाजिक छुवाछुत तथा भेदभाव(कसूर रसजाय) ऐन, २०६८ मा ५ बर्ष भन्दा बढी कैद सजायको व्यवस्था गर्न, प्रमाणको भार प्रतिवादीमा रहने लगायतका संशोधन गर्न र संघ देखि स्थानीय तहसम्म ऐनको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि ऐन संशोधन विधेयक ल्याउन ।

१३. नेपालको संविधानको धारा २५७ मा व्यवस्था भए वमोजिम राष्ट्रिय दलित आयोगको सातै प्रदेशमा प्रदेश कार्यालय स्थापना गर्न ।

१४. संविधानको धारा २६९ को उपधारा (४) खण्ड (ग) अनुसार दलको विभिन्न तहका कार्यकारिणी समितिमा नेपालको विविधतालाई प्रतिविम्वित गर्ने गरी समावेशी प्रतिनिधित्वको व्यवस्था गरिएको हुनपर्छ भन्ने व्यवस्था भए बमोजिम निर्वाचन आयोग मार्फत राजनीतिक दलहरुलाई सोथनुसार व्यवहारमा लागु गर्न, गराउन नीतिगत व्यवस्था गर्न।

१५. नेपालको सवै प्रदेश र पालिकाहरुले आवश्यक वजेट विनियोजन गरी छुवाछुत मुक्त जागरण अभियान सञ्चालन गर्न गराउन।

१६. देशभरी दलित समुदाय उपर हुने विभेदका घटनाहरु दोहरिन नदिन, त्यसको प्रभावकारी अनुगमन गर्न राष्ट्रिय दलित आयोगलाई थप स्वायत्त, सशक्त र अधिकार सम्पन्न गराउन ।

१७. रुकुम पश्चिम चौरजहारी स्वतीमा घटेको जातीय विभेदको क्रुरहत्या प्रकरण सम्बन्धमा मा. देवेन्द्र पौडेलको संयोजकत्वमा वनेको आयोगको प्रतिवेदनलाई तत्काल कार्यान्वय गर्न, अजित मिजारको परिवारलाई न्यायप्रदान गर्न, सुन्दर हरिजनको षडयन्त्र मूलक आत्महत्या भनिएको हत्या प्रकरण, प्रहरी हिरासतमा भएका आत्महत्या भनिएका प्रकरणहरु लोकतान्त्रिक गणतान्त्रिक राज्यव्यवस्थामा अशोभनीय भएकाले यस्ता घटनाहरु पटक पटक नदोरिनका लागि प्रभावकारी व्यवस्था मिलाउन ।

१८. अन्तरजातीय प्रेमविवाह गर्ने जोडी तथा निजहरुका परिवारको सुरक्षा, संरक्षण तथा आर्थिक प्रोत्साहनको व्यवस्था गर्न ।

१९. उल्लेखित कार्यहरु कार्यान्वयन भए नभएको सम्वन्धमा गठित राष्ट्रिय सभा अन्तर्गतका संसदीय समितिद्वारा वेला बेलामा अध्ययन र अनुगमन गरी दलित समुदायको समग्र प्रगति र विकासका लागि गम्भिर पहलकदमी लिन ।

सम्बन्धितमन्त्रालयहरुः

- प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय
- कानून,न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय,
- गृह मन्त्रालय,
- अर्थ मन्त्रालय

दलित समुदायका विभेद र उत्पीडनहरुको अन्त्य गरी सामाजिक-सांस्कृतिक, आर्थिक, राजनीतिक समानता, समृद्धि र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्ने सम्बन्धी प्रस्तावका प्रस्तावक र समर्थकहरु

प्रस्तावक:

नामः भुवन बहादुर सुनार क.स. ३० सम्वन्धित दल नेकपा (मा.के.) हस्ताक्षर [illegible]

समर्थकको नाम थर:	स.क.	सम्वन्धित दल:	हस्ताक्षर:
सुरेस कुमार आले मगर	५६	ने.क.पा. (मा.के.)	[illegible]
गोपी बहादुर सार्की अछामी	१९	ने.क.पा. (मा.के.)	[illegible]
तुल प्रसाद विश्वकर्मा	२०	रा.ज.मो.	[illegible]
नर पति लुहार	२८	नेकपा (एमाले)	[illegible]
सिंह बहादुर विश्वकर्मा	५४	नेकपा (ए.स.)	[illegible]
जगत बहादुर पार्की	१६	नेकपा (मा.के.)	[illegible]
राधेश्याम पासवान	४६	नेकपा (मा.के.)	[illegible]
जग प्रसाद शर्मा	१५	ने.क.पा. (मा.के.)	[illegible]
जितेन्द्र नारायण देव	१५	ने.का.	
प्रमिला कुमारी	२८	ज.स.पा.	Pramila
प्रकाश पन्थ	३२	ने.का.	[illegible]
देवेन्द्र दाहाल	२५	ने.क.पा. (एमाले)	[illegible]
भगवती न्यौपाने	३६	ने.क.पा. (एमाले)	[illegible]
जयन्ती देवी राई	१६	ने.कपा. (ए.स.)	[illegible]
नारा मान स्वाँर	४०/०६५	ने.क.पा. (मा.के.)	[illegible]
विमला घिमिरे	५०	नेकपा (एमाले)	[illegible]
माया प्रसाद शर्मा (शान्ति सम्पूर्ण)	४१	नेकपा (मा.के.)	[illegible]
गंगा कुमारी वेल्वासे	१४	नेकपा (मा.के.)	[illegible]

मिति २०७९।[illegible]

[illegible]